

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ІНФОСФЕРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Юхименко Петро Іванович

д.е.н., професор,

Батажок Світлана Григорівна

к.е.н., доцент,

Однорог Максим Анатолійович

к.е.н., доцент,

Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Україна

Вступ. В період становлення української економіки на інноваційній основі та принципах відкритості важливо сформувати інфосферу сприяння для реалізації ідеї активного залучення приватного національного і зарубіжного капіталу у вигляді інвестицій для вирішення невідкладних економічних і соціальних проблем, які назріли на регіональному рівні розвитку. Важливість цього аспекту визначається нинішньою політикою децентралізації бюджетних ресурсів, коли новоутворені громади та інші публічні союзи стають повноцінними розпорядниками своїх бюджетних ресурсів як економічні суб'єкти. Тому досконала інституціоналізація інвестиційного процесу на принципах сильності держави стає викликом часу, що визначає актуальність дослідження.

Метою дослідження є обґрунтування факторів впливу на формування позитивної інвестиційної інфосфери, яка сприятиме зміцненню довіри потенційних інвесторів та показати практичні шляхи ліквідації існуючих перепон до активної співпраці з приватним капіталом на регіональному рівні.

Матеріали і методи дослідження. Для досягнення поставленої мети автори використали матеріали власних наукових напрацювань та статистичні дані, загальнонаукові системний та еволюційний підходи.

Результати і обговорення. Нині майже всі економічні регіони України і їх мікроутворення знаходяться в атмосфері фінансового дефіциту тому одним із

основних активаторів і стимуляторів розвитку їх реального сектору економіки і соціальної інфраструктури на ринкових основах залишаються зовнішні і внутрішні інвестиції. Сформовані на державному рівні нові ринкові правила гри на принципах її сильності в інвестиційній політиці сприятимуть виходу України із інституціональних пасток на всіх рівнях інститутів державної архітекτονіки, які мають самопідтримуючий характер розвитку. Відмітимо найважливіші серед фактори впливу на рівень їх привабливості, це:

- економічний потенціал інвестиційної привабливості даної сільської території (понад 60% земельного фонду країни становлять унікальні чорноземні ґрунти, що становить 20 % його світового рівня) і людських ресурсів (0,6 млн осіб – у сільській місцевості безробітних від загальної кількості працездатного населення (2018 рік) та врахування того, що нині основним видом економічної діяльності неформального сектору економіки залишається виробничий сектор сільських територій (42,1 % зайнятих у цьому секторі)), як важливого внутрішнього економічного фактора формування економічної ренти. На сьогодні різниця між високорозвиненими і слаборозвиненими сільськими територіями в регіональному вимірі більше чим в 4,3 рази);

- стан добробуту і сформовані стиль життя, інтереси, цінності, мета, мотиви, а також стереотипи мислення населення цих територій (європейський (ініціативна економічна людина) – прорадянський (пасивний утриманець), що «визначає лінію їхньої поведінки і стиль життя»;

- рівень освоєння наявного економічного потенціалу даної території (негативні тенденції розвитку характерні для більшості сільських територій, що негативно відображається на рівень ефективності державно-публічно-приватного партнерства в грошовому забезпеченні інвестиційних проєктів розвитку сільських територій;

- наявність менеджеріального потенціалу з інноваційним мисленням інститутів влади публічних союзів різних рівнів в залученні явного ресурсного економічного і людського потенціалу даної території в загальнонаціональний

ресурсообмін, що є основою наявності серйозних диспропорцій і посилення дезінтеграції внутрішнього ринку та послаблює їх інвестиційну привабливість;

- співвідношення між формальними та неформальними інститутами, рівень життєвості останніх та механізмів ручного неринкового розподілу наявного економічного ресурсного потенціалу сільських територій, їх та державних інвестиційних ресурсів, що негативно впливає на прийняття рішень вітчизняних і зарубіжних інвесторів щодо участі у фінансуванні інноваційних проектів розвитку (Україна за рівнем розвитку державних інститутів займає 110-е місце, а за ефективністю їх діяльності 129 серед 138 держав);

- рівень формування позитивної інфосфери, яка стимулює ініціативу і самостійність інвесторів у досягненні ефективної кінцевої мети у виконанні інвестиційних програм;

- рівень тіньової та корупційної складових на місцевому і суспільному рівнях (тіньовий сектор ринкової економіки України складає 47,2% (2018 р.));

- рівень втілення в практику оцінки діяльності органів публічного управління за результатами;

- ініціативності та професійної компетентності органів влади публічних союзів, які мають продемонструвати своїми рішеннями чітко виражену місцеву складову інвестиційної політики на основі концепції смарт-спеціалізації (тобто «розумної спеціалізації»).

Формування позитивної інфосфери інноваційні та їх інвестиційного забезпечення для втілення в життя і розвиток сільських територій мають базуватися на таких засадах:

- вибір (choices) – виділення за широкою участі в їх обговоренні громад та зацікавлених майбутніх інвесторів пріоритетів для фінансування, враховуючи при цьому ресурсний місцевий фінансовий потенціал та пріоритетні напрями спеціалізації даної сільської території;

- конкурентні переваги (competitive advantage) – уже досягнуті результативні успіхи в суспільному поділі праці та можливі резерви для

розширення своїх економічних можливостей на національному та світовому товарних ринках та мобілізація ресурсного потенціалу через раціональне поєднання потреб і можливостей органів місцевого самоврядування та підприємців регіону;

- критична маса (critical mass) – кластеризація економіки та створення передумов для міжсекторних зв'язків, які стануть активізаторами диверсифікації процесів відкритої економіки через участь в міжрегіональних економічних мережах;

- відкритість та демократизація урядування (collaborative leadership) – розвиток інноваційних процесів у тісній співпраці з інтелектуальним ресурсом регіону, фірм і державних органів, користувачів інновацій;

- гарантовану забезпеченість цілісності проведення інституціоналізації та розвиток конкурентних і компенсаційних механізмів детермінант розвитку сільських територій;

- удосконалення нової архітекτονіки адміністративних формувань, яка б унеможлиблювала життєвість механізмів сприяння узаконення тінізації частини економіки та виражали економічні інтереси окремих бізнес груп. Прозорість – відкритість, за широкою участю громад щодо формування політики намірів, формулювання та практична реалізація - є ключовим елементом належного урядування.

Відмічені фактори складають фундамент різноманітності можливостей «точок зростання» економічного простору сільських територій на основі інвестиційної привабливості для підприємництва.

Висновки. Отже, зроблені нами узагальнення факторів інвестиційної привабливості спонукають до висновків, що процес адміністрування органів влади на усіх рівнях державної архітекτονіки в контексті повернення інвестиційної довіри у приватного капіталу та сприяння його до активізації сприяння розвитку сільських територій має ґрунтуватися на зацікавленості їх у власному розвитку, інституціональному закріпленні рівноправних відносин

центральної і регіональної влади та принципів сили держави. Інвестор має бути впевнений у збереженні через захист державних органів від шахрайства і рейдерства і збільшенні своїх інвестицій. Зазначене спонукає до інституціонального закріплення децентралізації, що надасть більшу самостійність і гнучкість новоствореним громадам сільських територій при ухваленні ними економічних та інвестиційних рішень, сприятиме зростанню ефективності використання обмежених фінансових ресурсів та налагодженню взаємовигідної співпраці з приватним капіталом на рівні сільських територій. Зміцнення фінансової складової регіонів може забезпечити їх креативність, спонукати до пошуку інновацій та креативності при формуванні на місцевому рівні комплексних креативних та економічно ефективних програм розвитку, дозволяючи місцевим органам урядування експериментувати з розвитком.